ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №17

Стенограма пленарного засідання **5** березня **2020** року

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ ІХ СКЛИКАННЯ

ТРЕТЯ СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №17

Стенограма пленарного засідання 5 березня 2020 року

Редакційне управління Головного управління документального забезпечення Апарату Верховної Ради України

3MICT

Засідання сімнадцяте, вечірнє (Четвер, 5 березня 2020 року)

Розгляд проекту Закону «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо обігу земель сільськогосподарського призначення»

...4

Результати поіменної реєстрації

Результати поіменного голосування

ЗАСІДАННЯ СІМНАДЦЯТЕ

Зал засідань Верховної Ради України 5 березня 2020 року, 16 година

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги! Прошу запросити народних депутатів до сесійного залу, розпочинаємо нашу роботу.

Шановні колеги! Прошу підготуватися до реєстрації. Хто не зареєструється, зарплати не отримає. Ви знаєте процедуру (Шум у залі). Ніколи. Є пропозиція — ніколи. Непогана пропозиція щодо зміни Регламенту. Максиме Аркадійовичу Бужанський! Я можу сказати, що це ваша пропозиція про ніколи, так? Готові реєструватися? (Шум у залі). А ми одразу можемо голосувати? Шановні колеги, прошу зареєструватися.

У сесійному залі зареєструвалися 258 народних депутатів України. Вечірнє засідання Верховної Ради України оголошую відкритим.

Покажіть, будь ласка, по фракціях і групах (Шум у залі). А чому ви радієте? Якщо ми порахуємо за кількістю, за відсотками, то може бути й так у деяких фракціях. Рухаємося далі. Законопроект № 2178-10.

Ставлю на голосування поправку 2898 Шуфрича. Голосуємо. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 56.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 2900. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І., голова Комітету Верховної Ради України з питань свободи слова (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую, шановний головуючий. Ми наближаємося до поправки 3000. Це ювілейна поправка 2900. Вона стосується принципового питання, а саме: уваги і поваги до позиції людей, які сьогодні занепокоєні ініціативою влади щодо впровадження якомога швидше ринку землі. Тому ми вчергове наполягаємо, і в цій поправці теж, що будь-яке рішення стосовно регулювання питання щодо ринку землі можливо виключно після всеукраїнського референдуму. Це принципова позиція нашої партії «Опозиційна платформа — За життя».

ГОЛОВУЮЧИЙ. Можемо ставити поправку на голосування?

Ставлю на голосування поправку 2900. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 58.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 2901. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Прошу дати мені 2 хвилини і поставити три поправки поспіль на голосування. Вони стосуються вирішення окремих питань, пов'язаних із правом власності на землю, які мають бути врегульовані внесенням змін до статті 7 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Ідеться про те, що володіння земельними ділянками у порядку, визначеному Кабінетом Міністрів України, використовується для недопущення порушень частини першої статті 130 Земельного кодексу України.

Я ще раз наголошую на нашій принциповій позиції. Усі ці зміни можливі виключно в одному випадку: якщо сама можливість внесення змін до Земельного кодексу України щодо реалізації права продажу землі буде врегульована і схвалена всеукраїнським референдумом. Ми занепокоєні тим, що в умовах низьких доходів, низьких пенсій і зарплат люди змушені будуть продати землю для того, щоб заплатити, зокрема, за комунальні послуги, забезпечити найнеобхідніше, а не заради того, щоб використати ці гроші на розвиток своїх родин.

Прошу поставити цю поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2901. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 57.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2903. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 56.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2904. Прошу визначатися та голосувати. «За» – 57.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2905. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Хочу ще раз звернути вашу увагу на те, що питання, які треба врегулювати в разі введення реального ринку землі, можуть бути вирішені виключно після всеукраїнського референдуму. І аргументацію, що людям необхідно в окремих випадках, коли ϵ бажання терміново отримати гроші, може бути реалізовано через надання спеціальних кредитів банками, які уповноважені державою і власниками яких ϵ держава.

Прошу поставити поправку на голосування.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2905. Прошу визначатися та голосувати. «3а» - 57.

Рішення не прийнято.

Наступну поправку теж ставимо на голосування?

Ставлю на голосування поправку 2906. Прошу визначатися та голосувати. «За» – 54.

Рішення не прийнято.

Поправка 2907. Шуфрич. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ШУФРИЧ Н.І. Ще раз хочу звернути вашу увагу на занепокоєння, яке викликає ця ініціатива в наших громадян. Вони сьогодні дуже стурбовані, що в такому турборежимі здійснюється спроба прийняти закон, який не сприймається суспільством. Єдиним виходом з цієї ситуації було б проведення всеукраїнського референдуму. У зв'язку з тим, що питання всеукраїнського референдуму відображено в наступних трьох поправках: 2907, 2908, 2909, прошу поставити їх на голосування.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Миколайовичу! (*Шум у залі*). Та ставимо на голосування.

Ставлю на голосування поправку 2908. Прошу визначатися та голосувати. $\ll 3a \gg -55$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2909 (Шум у залі). Дивіться, завдяки тому, що Железняк тут, проти вашої поправки проголосувало менше. Не наполягаєте? Рухаємося далі.

Ставлю на голосування поправку 2910. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 58.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2911. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Мені, безумовно, подобається позиція народних депутатів України, які де-факто приєдналися до монобільшості, але колись потрібно буде повертатися і до рідних, в рідне село. Я хотів би, щоб ви не боялися цього робити. Тому пропонуємо вам перед тим, як схвалювати подібні законопроекти, запитати людей, чи готові вони.

Я наполягаю за голосуванні цієї поправки.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2911. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 61.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2912. Наполягаєте? Не наполягає.

Поправка 2915 (*Шум у залі*). Ой, вибачте, я просто звик, що розглядаються поправки Нестора Івановича.

Олександре Сергійовичу, наполягаєте, так?

Поправка 2912. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 78, Запорізька область, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Шановні колеги! Якщо наша фракція не може або не має впливу на більшість у цьому залі, і ми не можемо зупинити рух у цьому напрямі, давайте хоча б намагатися відкоригувати те, що відбувається. Тому пропоную назву статті 12 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» викласти у наступній редакції: «Стаття 12. Повноваження Державного реєстру прав». Прошу поставити поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2912. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 57$.

Рішення не прийнято.

Поправка 2914. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановний пане Голово, прошу додати мені ще 1 хвилину.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Кому надати 1 хвилину?

КОЛТУНОВИЧ О.С. Я прошу поставити на голосування поправку 2926, а також додати мені ще 1 хвилину для виступу по суті поправки.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, 1 хвилину.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Дякую. Фракція «Опозиційна платформа — За життя». Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні виборці! Можливо з 1 жовтня 2020 року в Україні буде запроваджено обіг земель сільськогосподарського призначення. Усі ми розуміємо, що за цих умов і реалій, які сьогодні є в Україні, ми не зможемо навіть бути потенційними покупцями, не те що сконцентрувати у своїх руках земельні ділянки в тих обсягах, про які йдеться.

Ми уже говорили про орієнтовну вартість земельних ділянок. Уявіть собі, що ви навіть купили 1 тисячу гектарів землі і заплатили відповідно за 1 гектар 1 тисячу доларів. Це зовсім інші кошти, якими не володіє і не оперує переважна більшість громадян України, що проживають в умовах тотальної бідності. Отже, існує маніпуляція: громадяни України мають конституційне право володіти, а головне, купувати земельні ділянки, і кожен з вас потенційно може сконцентрувати у своїх руках до 10 тисяч гектарів землі і більше. Але виявляється, що кожен з нас не в змозі цього зробити, окрім кількох сімей, які проживають в Україні. Тому, безумовно, наше побажання все-таки зменшити концентрацію, яка на сьогодні прописана в цьому законопроекті, оскільки переважна більшість громадян не зможе це реалізувати.

Прошу поставити поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2926. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 61.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2940. Олег Анатолійович Волошин. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВОЛОШИН О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа— За життя»). Прошу надати мені 2 хвилини для виступу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Надається 2 хвилини. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

ВОЛОШИН О.А. Шановні колеги! Ми бачимо, що навіть за присутності представників більшості у сесійному залі, немає жодного бажання дослухатися до думки опозиції з цього питання. Зрештою, знаєте, коли людина стоїть на даху або на краю моста і хоче стрибнути, то громадянський обов'язок і людяність вимагають від нас зробити все, щоб втримати самогубця. Але якщо майже чверть тисячі дорослих людей протягом близько двох місяців продовжують вперто стояти на краю цього моста і збираються стрибати, думаю, що у нас немає жодного морального зобов'язання зупиняти це політичне самогубство. Шкода, що ціна його буде надто високою: падіння не лише рейтингу, але, очевидно, і доходів, і головне — позбавлення прав великої кількості наших громалян.

У цьому сенсі я маю філософську позицію, тому свідомо не наполягаю на голосуванні кожної своєї поправки, бо розумію, що повна політична відповідальність за ухвалення такого ганебного закону лежатиме, власне, на Президенті Зеленському і тих людях, яких він привів до Верховної Ради.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Поправка 2945. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Я прошу поправки 2942, 2943, 2944 поставити поспіль на голосування. Хочу зазначити, що вони стосуються врегулювання положень статті 12 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень».

Сьогодні ми ще раз звертаємо вашу увагу, що врегулювання окремих аспектів майнового права володіння на землю може бути здійснено виключно після проведення всеукраїнського референдуму. Це принципова і головна позиція політичної партії «Опозиційна платформа — За життя».

Ми сподіваємося, що під час остаточного розгляду...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2942. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 62$.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2943. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 63.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2944. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 61.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2945. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 61.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2946. Шуфрич. Дайте, будь ласка, 1 хвилину.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Прошу наступні три поправки: 2946, 2947, 2948 поставити поспіль на голосування.

Я хочу ще раз звернути увагу на нашу принципову позицію, на якій ми наполягаємо під час розгляду цього законопроекту: голосування за одну поправку з декількох сотень, які були запропоновані нашою політичною силою, депутатами нашої фракції, могло б поставити крапку в його розгляді. Це визнання норми, що законопроект набирає чинності виключно після проведення всеукраїнського референдуму. Застереження, що зараз цього неможливо зробити у зв'язку з відсутністю закону є некоректним, тому що на сьогодні діє Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» 1991 року.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2946. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 65.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2947. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 63.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 2948. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 65.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2960. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Шановні колеги, прошу розглянути наступну пропозицію. Частину першу статті 12 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» викласти у такій редакції: «Державний реєстр прав містить записи про зареєстровані речові права на нерухоме майно, ціну (вартість) нерухомого майна та речових прав на нього чи розмір плати (ціни або вартості) за користування нерухомим майном за відповідними правочинами, об'єкти незавершеного будівництва, їх обтяження, про об'єкти та суб'єктів цих прав, відомості та електронні копії документів, поданих у паперовій формі, або документи в електронній формі, на підставі яких проведено реєстраційні дії, а також документи, сформовані за допомогою програмних засобів ведення Державного реєстру прав у процесі проведення таких реєстраційних дій». Прошу доповнити...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2960. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка Скорика.

Вибачте. Поправка 2961. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую, Дмитре Олександровичу. У своїй поправці до запропонованого варіанта змін до Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», де у статті 12 ідеться про те, що Державний реєстр прав містить записи про зареєстровані речові права на нерухоме майно, ціну (вартість) нерухомого майна та речових прав на нього чи розмір плати за користування нерухомим майном за відповідними правочинами і таке інше, пропоную у частині першій статті 12 цього закону слово «ціну» вилучити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 2961. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Миколо Леонідовичу Скорик, може дати вам 2 хвилини і ми об'єднаємо поправки?

СКОРИК М.Л., член Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя». Шановний пане Голово! Шановні громадяни України! Шановні колеги! Поправка 2962. Пропоную частину першу статті 12 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» доповнити абзацом у такій редакції: «Частина перша цієї статті набирає чинності після встановлення результатів референдуму, який передбачений пунктами 14 та 15 Розділу X «Перехідні положення» Земельного кодексу України».

Шановні колеги! Я хочу ще раз акцентувати вашу увагу на ключовому питанні. Ми досить багато наводили аргументів, які, на жаль, не чує влада, стосовно неготовності нашого кредитного ринку до того, щоб аграрії, дійсно, взяли реальну конкурентну участь у земельному ринку і до того, що не виконані умови, пов'язані з інвентаризацією земель. Є багато інших питань, які потребують врегулювання. Але головним аргументом у цій ситуації є те, що коли провладна сила йшла на вибори, коли чинний Президент ішов на вибори, ключовим було питання прямого народовладдя. Питання щодо ринку землі стосується всього українського народу, не більшості, не лише власників земельних паїв, тобто жителів нашого села, дай Боже їм здоров'я, а всієї громади України, всього нашого суспільства і має вирішуватися на всеукраїнському референдумі. Саме з цим пов'язані всі наші поправки, саме це ми вважаємо може згуртувати суспільство і дати поштовх, про який вчора у своєму виступі говорив Президент, для того щоб, дійсно, суспільство рухалося вперед, щоб ми не захищали тільки власні партійні інтереси, а реально захищали інтереси держави і наших громадян.

Буду дуже вдячний за підтримку моєї поправки і взагалі позиції фракції «Опозиційна платформа – За життя».

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 2962. Правильно? Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 2985. Королевська.

Поправка 2998. Гнатенко.

ГНАТЕНКО В.С., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Прошу поставити цю поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Поставити поправку на голосування, так?

Ставлю на голосування поправку 2998. Комітет її відхилив. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 66.$

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3003. Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О., секретар Комітету Верховної Ради України з питань інтеграції України з Європейським Союзом (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Ми наполягаємо на цій поправці, тому що зараз, поки монобільшість просуває цей законопроект, яким, по суті, розпродається українська земля і позбавляють українців права на землю, в Запоріжжі відбувається абсолютно незаконна акція: до міста приєдналося село і тепер, поки парламент байдуже спостерігає за цим, 45 людей позбавлено права володіння земельними паями, які (вдумайтеся, друзі!) вони отримали 20 років тому. Тобто цей законопроект ще не ухвалено, а вже в людей забирають земельні паї і святе право приватної власності на рідну землю.

Я вважаю, якщо це правдивий підхід монобільшості, зараз до Запоріжжя мають виїхати члени аграрного комітету, Голова Верховної Ради мав би підписати таке розпорядження, і там захистити 45 українців від незаконного відбирання землі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3003. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 73.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3004. Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Фракція «Батьківщина». Цією поправкою передбачається, щоб до Державного реєстру речових прав на нерухоме майно не вносилися відомості про ціну нерухомого майна чи розмір плати за користування ним. Тому що без всеукраїнського референдуму, без позиції людей, починаючи із нинішньої незаконної ситуації в Запоріжжі, не захистивши людей і право кожного громадянина на землю, не можна ухвалювати цей законопроект.

Фракція «Батьківщина» на чолі з Юлією Тимошенко і вся країна вимагають від вас одного: бути чесними з людьми. Захистіть право людей на землю та вийдіть на чесний всеукраїнський референдум. Почуйте відповідь, яку ми вам уже 2 тисячі 343 рази повторюємо, — не можна ухвалювати цей законопроект без всеукраїнського референдуму.

Прошу врахувати цю поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3004 Наливайченка. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 80$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3008. Папієв.

Поправка 3012. Нагаєвський. Не наполягає.

Поправка 3015. Шкрум.

ШКРУМ А.І., член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Колеги, моя поправка стосується не лише конкретно тексту, а й загалом філософії законопроекту. Ми, мабуть, тисячу разів повторювали і будемо повторювати у Верховній Раді, поки нас не почують, зокрема, влада, Президент Зеленський і «слуги», що цей законопроект, на жаль, повністю руйнує можливість для малого і середнього фермерства розвиватися і отримати новий економічний поштовх, новий економічний курс для нашої країни.

Учора був змінений уряд, за словами самого Президента, тому що у нас величезне падіння і промисловості, і економіки, і неправильний, мабуть, економічний курс, який не спрямований на розвиток, для того щоб українці ставали багатшими. Так ось, цей законопроект ϵ одночасно причиною і наслідком, і, мабуть, найбільшим симптомом цієї хвороби — невірного економічного курсу.

Тому я прошу мої поправки розглядати також у комплексі. А цей законопроект доцільно було б все-таки авторам відкликати (ми про це неодноразово говорили) і провести загальну велику дискусію щодо того, як зміниться курс і куди ми хочемо рухатися для того, щоб бути успішною країною.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую. Наполягаєте на голосуванні?

Ставлю на голосування поправку 3015. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 74.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3016. Німченко. Не наполягаєте? (Шум у залі). Наполягає. Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя». Прошу поставити цю поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3016. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 71.

Рішення не прийнято.

Поправка 3017. Фріс.

ФРІС І.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 84, Івано-Франківська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, шановні колеги! Прошу хвилину вашої уваги. Ми завжди голосуємо жовтою кнопкою. Прошу уважно послухати головуючого і підтримати цю поправку. Вона стосується виправлення технічної помилки в нумерації в Законі України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», який ми прийняли. Зараз нам треба це виправити.

Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т., голова Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Дякую, пане Ігорю. Поправка, дійсно, технічна, але важлива. Нею виправляється помилка в чинному законодавстві. Дякую автору, що звернув на це увагу. Прошу підтримати поправку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, будь ласка, підготуйтеся до голосування. Готові? Ставлю на голосування поправку 3017 Фріса. Прошу підтримати та проголосувати.

(3a) - 244.

Рішення прийнято. Поправку враховано.

Шановні колеги, коли я чую: «Не голосуємо»... Ви ж так наполягали, що треба враховувати поправки (Шум у залі). А я думав, що тут немає наших чи ваших, що тут правильні і не дуже (Шум у залі). Дякую.

Поправка 3018. Королевська. Не наполягає.

Поправка 3019. Лубінець. Не наполягає.

Поправка 3020. Івченко. Теж не наполягає. Наполягає, так?

ІВЧЕНКО В.€., член Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановний пане Голово! Я хотів би звернутися до заступника міністра пана Висоцького. Пане Тарасе, я знаю, що вчора уряд прийняв рішення і всі урядові законопроєкти були відкликані. Скажіть, будь ласка, яка позиція уряду стосовно цього законопроєкту про ринок землі? Учора ми наполягали,

щоб Прем'єр-міністр вивчив це питання, бо таких норм, що пропонуються в законопроекті, в жодній країні світу немає. Цей законопроект — не для аграрія, він — для спекулянта.

Ми хочемо почути позицію нового уряду, якщо вона ϵ , і чи плануєте ви відкликати цей законопроєкт для того, щоб розібратися, прийняти рішення, а потім внести такий проєкт закону, який відповідатиме національним інтересам і вимогам людей. Тому ми вас запитуємо і просимо надати відповідь, якщо ви її знаєте.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, ставлю на голосування поправку 3020 (*Шум у залі*). Що ви попросили? Якщо можна почути позицію комітету... (*Шум у залі*). Уряду? Уряду пізніше. Коли голосуватимемо за законопроект, звісно, вони...

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Вадиме Євгеновичу, ви знаєте, що законопроект № 2178-10 — це депутатський законопроект. Депутати його, звичайно, не від-кликатимуть. Поправку відхилено.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 3020 Івченка. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 78$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3021. Белькова. Наполягаете?

БЄЛЬКОВА О.В., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Звичайно наполягаю, пане Голово. Шановний пане голово комітету! Зараз щодо цього законопроекту відбулася невелика зміна: ми підтримали поправку шановного колеги Фріса. Якщо чесно, я, наприклад, не розумію, яким чином вона зіставляється з моєю поправкою до тієї самої статті. І це говорить про те, що парламент приймає рішення щодо одного з таких найсакральніших понять і взагалі значень в Україні, як земля, не розуміючи наслідки прийнятих поправок.

Я вкотре закликаю вас почути. За три каденції мого нетривалого перебування в парламенті я зрозуміла одне: такі докорінні реформи залишаться не на папері, а в житті народу тільки тоді, коли за них проголосує не більшість депутатів, а більшість фракцій. Так, мене важко переконати, але ви, будь ласка, спробуйте, можливо й вийде, знайдіть ту форму, яку підтримає весь народ, а не лише одна фракція.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3021 Белькової. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 112.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3024. Пузанов.

Поправка 3025. Папієв.

Поправка 3026. Качний. Олександре Сталіноленовичу, наполягаєте?

КАЧНИЙ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановні колеги! Ця поправка дуже важлива, усі чекають вашого рішення. Чи готові ви говорити про всеукраїнський референдум, чи готові сьогодні слухати народ? Я вважаю, якщо ми не будемо дослухатися до українського народу, то жодного позитивного рішення тут не приймемо.

У моїй поправці пропонується в частині першій статті 12 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» слово «ціну» вилучити. Прошу проголосувати.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 3026. Прошу визначатися та голосувати. «3a» — 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 3027. Качний. Наполягаєте, так? Можемо поставити поправку на голосування?

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги, прошу підтримати мою поправку. Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3027. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення не прийнято.

Дякую, Олександре Сталіноленовичу.

Яцик. Не наполягає.

Дубіль. Наполягає? Немає? ϵ .

ДУБІЛЬ В.О., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань здоров'я нації, медичної допомоги та медичного страхування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Шановні колеги! Шановний український народе! Фракція «Батьківщина», як і 73 відсотки народу України, виступає

категорично проти в умовах війни прийняття цього законопроекту про продаж української землі.

Хочу звернути увагу на те, що зараз відбувається в нашій країні. Стрімко падає промислове виробництво, вже другий місяць на мільярди недовиконується бюджет, 20 відсотків недобір митних платежів, уряд економив, не індексуючи пенсії наших пенсіонерів, у селах закриваються дитячі садки і школи, в районах через недофінансування вимушені закривати ФАПи та районні лікарні. Люди виходять на мітинги, щоб захистити малий та середній бізнес декілька тисяч людей тиждень тому зібралися під Офісом Президента України. І сьогодні в цих умовах ви хочете ще й продати землю, продати нашу державу! Прошу дослухатися до людей і вирішувати це питання після всеукраїнського референдуму.

Прошу поставити мою поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3030. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 70.

Рішення не прийнято.

Наступна поправка 3031. Крулько.

КРУЛЬКО І.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! У нас в Україні зараз така ситуація: вчора парламентом призначено новий уряд, натомість немає міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України, ми так і не можемо зрозуміти, яка буде політика уряду щодо питання продажу української землі. Це питання вчора взагалі не було належним чином висвітлено під час представлення уряду. Саме тому єдине логічне рішення, яке зараз може бути: зупинити розгляд цього законопроекту, відкликати його, нехай не депутати вносять законопроект щодо продажу землі, нехай його внесе уряд і в ньому відображатимуться національні інтереси України і захищатиметься фермерство, а не знищуватиметься, як це зараз пропонується цим проектом закону. Давайте припинимо знущатися над людьми: місяцями розглядати законопроект, який нічого доброго Україні не дасть.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 3031. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 70.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3035. Павленко.

ПАВЛЕНКО Ю.О., член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Моя поправка стосується однієї з тих вимог, на яких наполягає «Опозиційна платформа — За життя»: такий закон може набрати чинності лише за умови, якщо будуть підтримані його положення на всеукраїнському референдумі. Водночас у мене є запитання до представників уряду, що тут присутні, але думаю, що особа, якій я хочу поставити запитання не здатна надати відповідь, бо представляє міністерство, якого вже немає, наскільки я розумію. Тому сподіваюся, що мене почує Прем'єр-міністр України і завтра під час «години запитань до Уряду» дасть чітку відповідь на запитання: коли новий склад Кабінету Міністрів наведе порядок у Держгеокадастрі і будуть призначені керівники, проведена оцінка землі, і чи не бачить він ризику в ухваленні такого закону, зважаючи на те, що держава не готова сьогодні до його застосування?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Юрію Олексійовичу, ви ж досвідчений депутат і урядовець, були там і там і добре знаєте, що під час «години запитань до Уряду» відповідно до визначеної теми, завтра точно не розглядатиметься питання землі.

Ставимо поправку на голосування? (Шум у залі). Ні? Можемо рухатися далі? Голосуємо? Ну, тоді голосуємо.

Ставлю на голосування поправку 3035. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 63.

Рішення не прийнято.

Поправка 3037. Олександр Сергійович Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Ви пропустили поправку 3036, не знаю чия вона.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ні, поправка 3037.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Запорізька область. Цією поправкою регулюється відповідальність за внесення інформації до Державного реєстру. Пропонується частину третю статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» доповнити новим абзацом наступного змісту: «Відповідальність за достовірну інформацію покладається на власника земельної ділянки». Прошу підтримати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3037. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 3044. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Як можна запроваджувати ринок землі, коли ви елементарно не можете вберегти людям право власності?

Наведу останній приклад. Приєднання територіальних громад сільських рад до такого великого міста, як Запоріжжя. Запорізька міська рада подала до суду на скасування державних актів в 45 осіб, які давним-давно отримали свої паї. Центральна влада бездіє і не звертає на це уваги. Яким чином ми можемо запускати ринок, коли в країні процвітає рейдерство і захисту від аграрного рейдерства, зокрема щодо питання землі, у нас немає?

Тому прошу заступника міністра, пана Тараса, відреагувати на цю ситуацію. Зверніть на це увагу, напишіть запити до міністра внутрішніх справ щодо цього питання, щоб у людей не забирали паї через суди.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставити поправку на голосування? Добре.

Ставлю на голосування поправку 3044 Івченка. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3045. Наталія Юріївна Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань соціальної політики та захисту прав ветеранів (загально-державний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Шановні колеги! Ми бачимо, що, на жаль, рішення щодо відкладання цього законопроекту так і не приймається, надалі імітується обговорення цієї злочинної земельної реформи. Ми офіційно вас попереджаємо: якщо ви навіть знайдете необхідні голоси, щоб прийняти це антинародне рішення та розпродати землю, яка належить народу України, то через Конституційний Суд України ми визнаємо його недійсним.

Шановні народні депутати України! У нас в країні сьогодні достатньо актуальних проблем, які потрібно розв'язувати. Нам треба захищати людей. Тому прошу вас відкласти це питання та перестати імітувати бурхливу діяльність українського парламенту. Не витрачайте народні гроші.

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3045. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 3046. Наливайченко.

НАЛИВАЙЧЕНКО В.О. Фракція «Батьківщина». Шановні громадяни України! Чому «Батьківщина» так б'ється за право кожного з вас володіти тими земельними паями, які вам належать за законом, Земельним кодексом України? Команда фракції «Батьківщина» на чолі з Юлією Тимошенко, як і вся країна, наполягає раз і назавжди визначити, щоб право на землю не перепродавалося, не забиралося ні через суди, ні через злочинні схеми «піджаків» (один із них зараз у ложі уряду), ні через агроолігархів, які є авторами цього законопроєкту. Ні! Автором цього проєкту закону має бути народ. Через всеукраїнський референдум, через особистий прийом людей. Захистіть зараз людей у Запоріжжі. Мало Запоріжжя? Поїдьте в Закарпаття. Поверніть державні землі територіальним громадам, проведіть всеукраїнський референдум, і після цього ми готові говорити як удосконалити право довічного користування землею для громадян України.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3046. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 79$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3053. Крулько.

КРУЛЬКО І.І. Фракція «Батьківщина». Колеги, я ще раз хотів би звернути увагу на надзвичайно важливе питання, яке ми зараз розглядаємо, і хочу ще раз звернутися до монобільшості, фракції «Слуга народу». Друзі, ми приймаємо рішення, яке стосується найбільшого національного багатства, мільйонів українців, прийдешніх поколінь. Тому давайте не будемо до цього питання так легковажно ставитися, приймати все що завгодно, що нам подобається. Це питання має об'єднувати всю країну, українське село, українських громадян. І саме заради того, щоб прийняти рішення, яке відповідатиме національним інтересам України, цей законопроєкт треба відкликати.

Потрібно прийняти такий закон, який надасть можливість українському фермеру відчути себе господарем на своїй землі, який не буде перетворювати українців на кріпаків. Кріпацтво вже давно скасовано. Давайте не робити цим законопроектом цього...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3053 Крулька. Прошу визначатися та голосувати.

Михайле Миколайовичу, не переживайте, ми зараз повернемося до ваших поправок. Вас не було в залі. Ну, як був, не було.

(3a) - 76.

Рішення не прийнято.

Ми можемо повернутися назад і розглянути декілька поправок, немає питань.

Поправка 3049. Папієв.

ПАПІЄВ М.М., секретар Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатиської етики та організації роботи Верховної Ради України (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа — За життя»). Дякую. Шановні колеги народні депутати України! Як бачите все-таки справедливість є, за неї треба поборотися. Я наполягаю, щоб поправку, яку я пропоную, народні депутати України проголосували вдумливо і врахували її, тому що вона доречна: у розділі Державного реєстру прав повинен бути такий пункт, як нерухоме майно та його ціна (вартість). Це абсолютно необхідні відомості, які там мають бути. Чому комітет поправку не врахував? Це запитання до комітету. Сьогодні у нас немає відповіді на це запитання навіть від голови комітету, то, може, представник уряду зможе якось прокоментувати позицію уряду щодо того, як вони планують формувати Державний реєстр прав.

Пане Голово, ще раз звертаю вашу увагу... Ну, знову там у вас «решалы»... Дмитре Олександровичу!

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3049. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3050. Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановний Дмитре Олександровичу! Я розумію, що коронавірус, маски — цікавіше питання, ніж цей законопроект, і важливіше. Але все-таки ми зараз розглядаємо законопроект, який стосується кожного громадянина України, який завдає шкоди Україні не менше, ніж коронавірус. Нам необхідно відкликати цей проект закону і не приймати його доти, доки не буде проведено всеукраїнський референдум, на якому український народ висловиться стосовно цього питання і визначиться щодо законопроекту.

Щодо моєї поправки. Я просив би, щоб кожен народний депутат говорив стосовно своєї поправки. Я знову-таки звертаюся до голови комітету або до представника уряду. Мої аргументи як «глас вопиющего в пустыне»: я говорю правильні речі, впевнений, що вони правильні, а відповіді немає. Зал не голосує, тому що залу не дають об'єктивної інформації, не забезпечено конституційне право народного депутата України.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Позиція комітету.

СОЛЬСЬКИЙ М.Т. Пане Михайле, ви, насправді, все правильно озвучили, у цих поправках правильні речі. Але вони вже відображені в законі (проект № 0858), який приблизно перед новим роком ми прийняли в другому читанні. Питання ціни було однією із тих змін, відомості про це законом внесено до Державного реєстру прав.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3050. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 70$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3051. Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Насамперед я звертаюся до громадян України, щоб пояснити, що відбувається у сесійному залі. Зараз я зачитаю поправку, яка мною пропонується. Вона абсолютно специфічна, бо містить термінологію, що здебільшого для нефахівців дуже складна, тим більше для народних депутатів України. У нас не так багато народних депутатів України, які мали б фахову освіту у сфері землі або сільського господарства. Тому необхідно, щоб народні депутати України пояснювали свої поправки, а також отримували кваліфіковану відповідь від голови комітету або уряду. У наступному виступі я повністю зачитаю поправку, щоб громадяни зрозуміли, чому ви боїтеся за поправки голосувати.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3051. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення не прийнято.

Поправка 3052. Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Парадокс полягає в тому, що коли у цій залі розглядався закон про мову, то всі були фахівцями, а коли законопроект про землю — фахівців чомусь мало. Я спеціально для громадян України зачитаю попередню поправку, щоб вони зрозуміли, чому народні депутати України за неї не змогли проголосувати: «У разі, якщо договором оренди землі, суборенди землі, земельного сервітуту, емфітевзису, суперфіцію...». Тобто це абсолютно специфічна термінологія, стосовно неї народні депутати України мають право отримати від фахівців роз'яснення, бо ми розуміємо, що голова комітету має бути фахівцем з цього питання так само, як і представник уряду, щоб вдумливо голосувати і підтримувати цю поправку, бо не підтримати її взагалі не можливо, вона абсолютно правильна і відповідає потребам та інтересам громадян України.

Я прошу поставити поправку на голосування і хоч один раз підтримати, а також підтримати пропозицію про всеукраїнський референдум.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Михайле Миколайовичу, думаю, що не всі знають ці терміни, бо не у всіх ϵ аграрний бізнес. Може, питання стосується цього. Думаю, якщо я зараз автору поправки поставлю питання щодо цих термінів, він не на всі зможе дати роз'яснення. Я пропоную поставити поправку на голосування.

Ставлю на голосування поправку 3052. Прошу визначатися та голосувати. «3a» — 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3075. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ми не можемо зрозуміти вашу, як я вже сказав, незрозумілу, безвідповідальну і злочинну наполегливість у проштовхуванні цього законопроекту. Ми продовжуємо порівнювати співвідношення мінімальних зарплат і пенсій, середніх зарплат, ВВП на душу населення з ціною на землю в тих чи інших країнах. Наскільки у них ці показники кращі, настільки в тих країнах земля дорожча. Давайте перед тим, як запустити механізм розпродажу землі, піднімемо вартість цієї землі, підвищивши доходи наших громадян. І взагалі будь-яка ініціатива в цьому напрямі можлива лише після всеукраїнського референдуму.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3075. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3076. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Наступні чотири поправки... (*Шум у залі*). Прошу уваги. Дмитре Олександровичу! Я розумію, що вас відволікають наші чарівні колеги, але все-таки прошу поставити на голосування поправки 3076, 3077, 3078, 3079, 3080 поспіль. А зараз прошу надати мені 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте, будь ласка, 1 хвилину. Несторе Івановичу, я вас добре чую.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Я хочу звернути увагу всіх наших колег, що співвідношення вартості землі з реальним матеріальним становищем громадян в різних країнах корелюється. Чим вищі доходи громадян, соціальні гарантії, тим більша вартість землі в цих країнах.

Ще раз ми наполягаємо на тому, щоб відповідний законопроект був розглянутий після стабілізації ситуації в країні, забезпечення соціальних гарантій, співвідношення вартості життя та доходів наших громадян хоча б на рівні 2013 року. Після цього обов'язково необхідно провести всеукраїнський референдум, на якому громадяни України мають визначитися, чи готові вони піти на створення ринку землі і погодитися з тим, що продавши свої майнові права, вони втратять право власності на земельні ділянки.

Поки всеукраїнський референдум, на якому наполягає наша політична сила, не буде проведений, ми не погоджуємося приймати такий закон.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3076. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3077 Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 64.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3078. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 65$.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3080. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 65$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3081. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Я хочу вам навести конкретний приклад Німеччини. Ми вже мали можливість проаналізувати співвідношення вартості землі із показниками мінімальної заробітної плати і мінімальної пенсії в Угорщині та Польщі. Я хочу довести до вашого відома такі цифри: мінімальна заробітна плата в Німеччині — 1 тисяча 557 євро, а середня вартість землі в Німеччині — приблизно 30 тисяч євро. Скажіть, будь ласка, чи не варто зараз сконцентрувати увагу, наші можливості та об'єднатися навколо головного — підвищення рівня заробітної плати та пенсійного забезпечення наших громадян, у результаті — підняття вартості всіх матеріальних цінностей в нашій країні, включаючи землю, а не розпродаж її за безцінь і…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3081. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 66$.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3082. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний головуючий! Прошу поставити на голосування поправки 3082, 3083, 3084, 3085 поспіль, а також зараз надати мені 2 хвилини.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. І поправку 3086. Прошу надати 2 хвилини.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Я ще раз хочу звернути вашу увагу на той принцип справедливості, який зараз відстоює наша політична сила, а саме: ми розуміємо, коли середня пенсія 3 тисячі гривень, мінімальна пенсія — 1 тисяча 628 гривень, то ми провокуємо наших пенсіонерів, які здебільшого і є власниками земельних паїв, після прийняття такого закону на продаж своїх земельних паїв за безцінь. Через три-чотири роки спекулянти, які в кращому разі виплатять їм по 1 тисячі доларів за 1 гектар, перепродадуть землю за 5-7 тисяч доларів. Уявіть собі настрої людей, які зрозуміють, що їх вчергове обібрали, як це відбулося під час ваучерної приватизації.

Тому ми наполягаємо на тому, щоб зупинити розгляд цього законопроекту, сісти за стіл, обговорити це питання, провалити цей проект закону під час голосування, загалом відмовитися від його прийняття. Надалі дати можливість уряду відпрацювати законопроект, не ховатися за спинами народних депутатів монобільшості, а спокійно внести проект, основа якого має бути одна: він може набрати чинності виключно після проведення всеукраїнського референдуму, на чому наполягає...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3082. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 72.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3083. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 70.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 3084. Прошу визначатися та голосувати. «3a» — 72.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3086. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 69.

Рішення не прийнято. Цю поправку також не враховано.

Поправка 3087.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Шановні колеги! Поправкою 3087 пропонується внести зміни до пункту 2 частини третьої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Але будь-які зміни, новації, пов'язані із законом, який надає можливість реалізовувати продаж землі, можуть набирати чинності виключно після проведення всеукраїнського референдуму. Це принципова позиція нашої політичної сили. Прошу поставити цю поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3087. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 62.

Рішення не прийнято.

Поправка 3088.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Ця поправка теж стосується врегулювання окремих аспектів реалізації майнових прав наших громадян. Але всі зміни можуть бути реалізовані виключно після проведення всеукраїнського референдуму. І це є принциповою позицією нашої політичної сили «Опозиційна платформа – За життя».

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3088. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3090. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Я все-таки ще раз пропоную, враховуючи те, що наступного тижня не буде пленарних засідань, зібратися і обговорити остаточну долю цього законопроекту. Абсолютно зрозуміло, що він не сприймається суспільством.

Зверніть увагу на таке: медична реформа, яка педалювалася попереднім урядом, пішла разом із ним. Невже ми хочемо, щоб з цим законопроектом пішла і ця Верховна Рада разом із урядами, які вона продукуватиме? Я абсолютно переконаний, що цей уряд далеко не останній. Можете готувати наступний склад, якщо ϵ з кого.

А поправку...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3090. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 69.

Рішення не прийнято.

Поправка 3091. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Прошу поставити поспіль на голосування поправки 3091, 3092, 3093, 3094, 3095 включно, а мені прошу надати 2 хвилини.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Додайте 1 хвилину.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую. Шановний Дмитре Олександровичу! Шановні колеги! Ми, дійсно, зараз розглядаємо законопроект не просто доленосний для нашої країни, він викликає страшенне занепокоєння серед українців, які зараз спостерігають за нашими діями з надією, що його не буде прийнято.

Половина українців підтримує опозицію, народних депутатів із фракції «Опозиційна платформа — За життя», які, незважаючи на страшенний тиск, навантаження, непростий характер роботи у Верховній Раді України, зараз відстоюють їхні права: право на справедливість, право на отримання і забезпечення

справедливої ціни на землю для підвищення добробуту наших громадян. А провокування продажу землі за безцінь, коли наші люди перебувають в умовах зубожіння, ϵ , безумовно, антинародним, неприйнятним, не гідним тих, хто ініцію ϵ такий закон.

Виходячи з принципу справедливості, відстоювання прав людей, конституційних прав наших громадян, ми наполягаємо на тому, щоб цей законопроект розглядався виключно після проведення всеукраїнського референдуму, на якому народ України має визначитися, чи настав час для продажу землі.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Несторе Івановичу.

Ставлю на голосування поправку 3091 народного депутата Шуфрича. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 70.

Рішення не прийнято.

Веде засідання Голова Верховної Ради України РАЗУМКОВ Д.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3092. Прошу визначатися та голосувати.

 $\langle\langle 3a\rangle\rangle - 64$.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3093. Прошу визначатися та голосувати. «За» – 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 3094. Прошу визначатися та голосувати. «3a» — 67.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3095. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3097. Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Звертаю вашу увагу на те, що ця поправка стосується пункту 2 частини третьої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», а також статті 12 відповідного закону і регулює окремі аспекти, які визначені в її тексті.

Але я ще раз наполегливо наголошую, що головна вимога нашої політичної сили «Опозиційна платформа — За життя» полягає в тому, що внесення

будь-яких змін до чинного Земельного кодексу України, прийняття проекту закону щодо надання можливості реалізації майнових прав наших громадян на землю можуть бути реалізовані виключно після проведення всеукраїнського референдуму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3097. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 68.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3098. Нестор Іванович Шуфрич.

ШУФРИЧ Н.І. Дякую, шановний головуючий. Поправкою пропонується пункт 2 частини третьої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» викласти у наступній редакції: «право власності (довірчої власності), тимчасового користування та суб'єкта (суб'єктів) цього права…» і далі за текстом поправки.

Цією поправкою ми знову звертаємо увагу наших колег у парламенті і наполягаємо на тому, що такий закон може бути реалізований виключно після проведення всеукраїнського референдуму, що є принциповою позицією нашої партії «Опозиційна платформа – За життя».

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3098. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято.

Поправка 3100. Знову кругла дата.

ШУФРИЧ Н.І. Кругла цифра. Хоча для нас, дійсно, це вже дата.

Шановні колеги, у поправці 3100 пропонується внести зміни до пункту 2 частини третьої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень». Крім того, поправкою знову-таки визначається, що право на реалізацію майнових прав наших громадян, інакше кажучи, можливість продажу землі настає виключно після схвалення цього питання на всеукраїнському референдумі, де народ України має дати на це дозвіл. А сьогодні більш ніж дві третини наших громадян виступають категорично проти продажу землі.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку з круглою цифрою 3100. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 74.

Рішення не прийнято.

Поправка 3101. Олександр Сергійович Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую, Дмитре Олександровичу. Колеги, прошу об'єднати дві технічні поправки і поставити їх на голосування поспіль.

Поправкою 3101 в абзаці другому частини третьої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень», що звучить як: відомості про ціну (вартість) нерухомого майна, ціну (вартість) речових прав чи розмір плати за користування нерухомим майном, вносяться до Державного реєстру прав виключно під час державної реєстрації набуття прав на підставі документів, поданих для такої реєстрації, пропонується слово «ціну» виключити.

І в наступній поправці 3102 пропонується в пункті 2 частини третьої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» слово «ціну» виключити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3101. Прошу визначатися та голосувати.

((3a)) - 72.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 3102. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 71.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3103. Скорик.

СКОРИК М.Л. Шановний Дмитре Олександровичу! Я дозволю собі зачитати цю поправку: «У статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» пункт 2 частини третьої викласти в наступній редакції: «2) право власності та суб'єкта (суб'єктів) цього права, а також ціну чи вартість такого права;». Доповнити статтю 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» абзацом у такій редакції: «Забороняється купівля-продаж або іншим способом відчуження земельних ділянок і зміна цільового призначення (використання) земельних ділянок, які перебувають у власності громадян та юридичних осіб, для ведення товарного сільськогосподарського виробництва до проведення та встановлення результатів Всеукраїнського референдуму щодо купівлі-продажу земель сільськогосподарського призначення».

Прошу поставити поправку на голосування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3103. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 71.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Миколо Леонідовичу, наступні дві поправки також можемо поставити на голосування? Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

Поправка 3104. Скорик. Будь ласка, 1 хвилина.

СКОРИК М.Л. Дмитре Олександровичу, мені вистачить 1 хвилини. Не бачу сенсу в цій ситуації наводити додаткові аргументи, я їх наводжу, як і мої колеги, і, на жаль, не маю жодних контраргументів з боку доповідача. Ми вислуховуємо промовців і голосуємо. На жаль, наші поправки не приймаються. Я дуже сподіваюся, що коли, дійсно, дійде до прийняття цього законопроекту, більшість схаменеться — такий закон не буде прийнятий і ми все-таки підемо цивілізованим легітимним шляхом проведення всеукраїнського референдуму. Я цього дуже бажаю і в це вірю.

Прошу поставити на голосування поправки 3104 і 3105. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3104. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 73.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 3105. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 71.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3108. Колтунович.

КОЛТУНОВИЧ О.С. Шановний пане Голово! Шановні народні депутати! Шановні виборці! Фракція «Опозиційна платформа — За життя». Коментуючи цю поправку, я хотів би звернути увагу на особливості земельної політики в умовах поглиблення інтеграційних процесів. На сьогодні Україна, безумовно, обрала для себе один вектор економічної інтеграції. Добре це чи погано? Очевидно, що погано, тому що ми маємо суттєві втрати в торгівлі з нашими східними сусідами. Але йдеться про те, що вартість земельних ділянок у країнах Європейського Союзу жодним чином не корелюється з вартістю земельних ділянок в Україні. Наведу приклади: в Австрії — 42 тисячі доларів за 1 гектар, в Німеччині — 32 тисячі доларів за 1 гектар, у Великій Британії — 31 тисяча доларів за 1 гектар, в Нідерландах — 63 тисячі доларів за 1 гектар. Пам'ятаємо, що у нас називали суму в розмірі 1 тисяча, максимум 1,5 тисячі доларів. Тому я думаю, що в Україні, навіть якщо після всеукраїнського референдуму підтримають це…

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Ставлю на голосування поправку 3108. Прошу визначатися та голосувати. «3а» - 70.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 3134. Королевська.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Прошу дати мені 7 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Добре. Будь ласка.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги! Шановні присутні! Зараз ми продовжуємо цей, скажемо так, земельний марафон: як всією країною до «слуг народу» донести, що землю продавати не можна. Як всією країною звернутися до Президента зі словами: шановний пане Президенте, ви обіцяли, що зміни будуть тільки через проведення всеукраїнського референдуму. Будь ласка, зупиніть цей цирк у парламенті. Давайте підемо та проведемо всеукраїнський референдум. Це дуже важливе питання, яке турбує кожну українську родину, яке вирішує долю України на майбутнє. Шановний пане Президенте! Це у вашій силі. Це у вашій волі. Сьогодні лише ви можете змінити ситуацію та думку ваших «слуг» щодо майбутньої долі української землі. А в цей час ми, народні депутати України, повинні насамперед прийняти рішення щодо виконання Мінських угод. Ми повинні зробити все, щоб захистити людей, які потребують нашої підтримки та допомоги у розв'язанні їхніх проблем.

Я хочу нагадати ще раз, хто не знає, тому що в цьому залі багато молодих облич, які ще не дуже розуміють, хто живе в нашій країні. У нашій країні проживає понад 1 мільйон чорнобильців, які очікують на підтримку. У квітні будуть роковини чорнобильської трагедії. Треба приймати рішення та захищати людей, виправляти помилки режиму Порошенка, який позбавив чорнобильців пільг, компенсацій та гідних пенсій. Сьогодні треба виконати рішення Конституційного Суду України і захистити наших захисників, наших чорнобильців. Це перше питання.

Друге питання стосується ветеранів праці та ветеранів Великої Вітчизняної війни. Цих людей залишилося одиниці в країні. Невже ми не можемо зараз, замість того щоб продавати українську землю, розпаювати її, роздати громадянам, частину землі здати в оренду, а гроші від оренди віддати людям на заслужені сьогодні пенсії, пільги, щоб вони хоча б решту свого життя відчули нормальні, гідні умови у своїй країні, повагу до себе. Вони, дійсно, воювали не за те, щоб сьогодні прийдешнє покоління розпродало землю, яку вони захистили.

Шановні колеги! А що зараз відбувається з військовими пенсіонерами? Їм не перераховують пенсії, не віддають борги. Це ті люди, які також захищали цю землю, служили нашій Батьківщині. А що ви зараз робите? Замість того, щоб віддати законно паї, гарантовані людям Конституцією України, ви хочете розпродати цю землю, заробити на ній.

Шановні! А що робити переселенцям? Якщо хтось із цих людей отримав паї, то вони залишилися на неконтрольованій території. Що робити мешканцям, які проживають вздовж лінії розмежування? Їхні паї сьогодні заміновані, поля, які поруч, заміновані. Як вирішувати це питання? Що ви плануєте продавати? Шановні колеги, навіщо ви все це тут влаштовуєте? Навіщо ми вже третій тиждень поспіль вмовляємо вас? Будь ласка, прокиньтеся! Ви зараз віддаєте Україну іноземним радникам, іноземним спекулянтам. Ви віддаєте її за майбутні кредити Міжнародного валютного фонду. Навіщо ви все це робите?

Фракція «Опозиційна платформа – За життя» категорично вимагає такого.

Перше. Розпаювати українську землю, віддати її людям і нехай вони вирішують, що робити в майбутньому з цією землею.

Друге. Об'єднати всі зусилля і провести всеукраїнський референдум. Ми не маємо права приймати рішення за людей. Сьогодні всі соціологічні опитування показують, що люди готові йти на референдум, брати на себе відповідальність, вирішувати майбутню долю української землі та України. Тому ми вимагаємо підготуватися і провести всеукраїнський референдум. Але насамперед знайдіть, будь ласка, хоча б міністра розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України. У вас навіть міністра немає. У вас сьогодні немає професійно підготовленого уряду. Про який розпродаж в Україні ви говорите? Давайте підготуємося до всеукраїнського референдуму.

Третє, головне. Тільки після того, як люди візьмуть участь у всеукраїнському референдумі, проголосують, вирішать долю України, лише після цього ми зможемо в сесійному залі розглядати це питання.

Шановні колеги! Якщо ви не чуєте наш компромісний план, нашу разом з людьми, спільнотою підготовлену пропозицію розпаювати землю, провести всеукраїнський референдум і лише після цього приймати рішення в цьому залі, складіть, будь ласка, мандати і підемо разом на вибори. Нехай люди переоберуть той парламент, який замість вирішення комплексно питання конфігурації економіки, соціального захисту людей, повернення миру в Україну, перше, що робить, розпродає українську землю, вже сьогодні бігають кулуарами і хочуть встановлювати казино тут, майже в залі парламенту встановлювати казино та «одноруких бандитів». Навіщо ви все це робите?

Сьогодні у нас ϵ вихід. Об'єднатися для того, щоб повернути мир. Зараз відкладаємо це земельне питання, яке зраджує Україну, рухаймося далі для того, щоб країна стала сильною та квітучою, щоб кожен громадянин України був впевнений, що Батьківщина ніколи його не зрадить, громадяни України завжди отримуватимуть підтримку з боку українських політиків. І сьогодні в нас ϵ такий шанс. Відкладаємо цей законопроект і йдемо на всеукраїнський референдум.

Прошу поставити мою поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3134. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 62.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3135. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 60.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Ставлю на голосування поправку 3136. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 61.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3137. Прошу визначатися та голосувати. «3а» - 62.

Рішення не прийнято.

Ставлю на голосування поправку 3146. Прошу визначатися та голосувати. «За» — 63.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3151. Папієв.

ПАПІЄВ М.М. Дякую. Шановні народні депутати України! Наша фракція «Опозиційна платформа — За життя» буде наполегливо достукуватися до народних депутатів України з фракції «Слуга народу», пояснювати термінологію цього законопроекту, взагалі, деталі, основоположні положення, які насамперед порушують конституційні права та свободи громадян. Кожен раз ми будемо звертати на це вашу увагу, нехай нас пробачать громадяни України, бо робимо це в їх інтересах. Лише після проведення всеукраїнського референдуму, якщо народ України дасть добро, будете приймати такий закон. Я впевнений, що громадяни України не дали б добро, і тому ви проект закону намагаєтеся проштовхнути абсолютно антиконституційним способом через залу Верховної Ради.

Дмитре Олександровичу! Я просив би вас...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3151. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 66.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Наступна поправка 3152. Качний.

КАЧНИЙ О.С. Шановні колеги! Шановні українці! Що відбувається сьогодні у Верховній Раді? Ще не було такого скликання, щоб була створена монобільшість і взагалі не враховувалися пропозиції та поправки жодної фракції Верховної Ради.

Сьогодні фракція «Опозиційна платформа — За життя» від «слуг народу» хоче лише одного — почути голос нашого українського народу. Ми бачимо, що в селі практично немає жодної людини, яка хотіла б залишитися без землі. Якщо ви мотивуєте всіх нас, всю Україну тим, що хочете зробити, щоб українці могли продавати свою землю, звільнити їх, як тут дехто каже, від кріпацтва, то скажу вам, що соціологічні опитування...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3152. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 62.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3154. Дубіль.

ДУБІЛЬ В.О. Шановні колеги! Шановний український народе! Я ще раз повторюю, фракція «Батьківщина», як і 73 відсотки людей, виступає категорично проти цього законопроекту про продаж української землі.

Знову нагадаю монобільшості про присягу, яку вони приймали, і про Конституцію України, у якій зазначено, що земля, її надра ϵ об'єктами права власності Українського народу. Земля ϵ основним національним багатством, що перебува ϵ під особливою охороною держави.

Щодо поправки. У поправці пропонується встановити ціну (вартість) речового права згідно із експертною оцінкою, що, на мій погляд, доречно, щоб не було завищення чи заниження такої ціни, а вона була б об'єктивною та економічно обґрунтованою експертами.

Прошу поставити мою поправку на голосування. Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3154 Дубіля. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 69.

Рішення не прийнято.

Поправка 3157. Івченко.

ІВЧЕНКО В.Є. Фракція «Батьківщина». Шановні колеги! Як сказав великий класик — Президент України Володимир Зеленський: влада робить крок у прірву, коли втрачає пам'ять, слух і зір. Я хочу нагадати кожному з вас, що на сьогодні в Україні діє Закон України «Про всеукраїнський та місцеві референдуми» 1991 року. Партія «Батьківщина» почала збирати через місцеві ради ініціативні групи щодо цього законопроекту, і ми проведемо всеукраїнський референдум, щоб показати кожному з вас, наскільки ви помилилися. Це перше.

І друге. Щодо зору. Колеги, подивіться, будь ласка, на ситуацію, коли відбулося перекриття доріг, на те, що робили аграрії в Києві, вже не вперше, коли приїжджали сюди на тракторах і комбайнах. Колеги, почуйте, що говорять аграрії. Не втрачайте, будь ласка, слух і зір. Почуйте...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3157. Прошу визначатися та голосувати.

(3a) - 67.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Поправка 3172. Пономарьов.

ПОНОМАРЬОВ О.С. Дякую. Запорізька область. Це також технічна поправка. Для того, щоб не допускати різного тлумачення законодавства поправкою пропонується в пункті 3 частини третьої статті 13 Закону України «Про державну реєстрацію речових прав на нерухоме майно та їх обтяжень» слово «ціну» виключити. Прошу поставити поправку на голосування.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ставлю на голосування поправку 3172. Прошу визначатися та голосувати (*Шум у залі*).

(3a) - 64.

Рішення не прийнято. Поправку не враховано.

Оголосити перерву? Ми можемо продовжити нашу роботу на 15 хвилин. Продовжити засідання на 15 хвилин? (Шум у залі). Бажання залу це... Продовжуємо нашу роботу на 15 хвилин.

Поправка 3173. Скорик.

Поправка 3182. Королевська. Увімкніть, будь ласка, мікрофон.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги! Поправка 3183. Прошу дати мені 10 хвилин.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка. 10 хвилин.

КОРОЛЕВСЬКА Н.Ю. Шановні колеги! Ми дуже добре розуміємо, що всі втомилися, але будемо вас заморювати. Якщо ви не маєте бажання відкласти розгляд цього законопроекту, тоді будете нас цілодобово слухати, і ми будемо доводити до вас думку, що не можна продавати українську землю, треба йти на всеукраїнський референдум. Я хочу, щоб телеглядачі побачили, як зараз народні депутати тікають із сесійного залу, не працюють, не читають законопроекти, взагалі не розуміють, про що йдеться. Шановні колеги, а йдеться про українську землю. І якщо ви не хочете нас слухати, то я зараз зачитаю вам ті питання, які ставлять люди, щодоби надсилають до приймалень депутатів, приймалень партії «Опозиційна платформа — За життя», на нашу сторінку у *Facebook* — звертаються з проханням почути їхній голос.

Перше запитання нам поставила Вікторія Ващенко: «Чому влада йде проти волі народу, добре знаючи, що народ проти? Ви що, вороги народу? Так і запитайте в них». Народ запитує: «Ви що, вороги?». Шановні, навіщо ви це робите?

Наступне запитання ставить Людмила Парафіла: «Чому людям не роздали землю, що безкоштовно їм належить?». Ну, ми ж до вас звертаємося! Розпаюйте, віддайте людям землю, гарантовану Конституцією України. Чому ви не даєте їм землю?

Питання порушує Анатолій Доброгорський з міста Дніпра: «Влада повинна подати розрахунок ефекту від продажу землі». Шановні, чому ви не надаєте цей розрахунок? Я дам відповідь. Тому що у вас немає цього розрахунку, цю землю хочуть продати за безцінь. Тут мої колеги Нестор Шуфрич, Олександр Пономарьов, пан Скорик неодноразово доводили, що ви за безцінь хочете продати цю землю, бо сьогодні немає реальної ринкової ціни, немає ринку землі в країні, де йдуть бойові дії, де частина землі замінована, частина землі зараз, на жаль, на непідконтрольній території. Ви всі запитуєте: Крим — це Україна? Так, безумовно, Крим — це Україна. Але ми всі знаємо, на жаль, як зараз до кримської землі добиратися. Чи ви продаватимете ф'ючерси? Шановні, може, досить тут

комедію ламати? Це реальне життя. Це не серіал «Слуга народу», другий сезон. Це людське життя.

Питання ставить Микола Смирнов з міста Маріуполя: «Коли проведуть всеукраїнський референдум?». Ну, чого ви боїтеся? Ідіть на референдум, запитайте в людей. Не треба ховатися під куполом, за депутатський значок. Ідіть до людей. Проведемо всеукраїнський референдум — отримаємо відповідь. Скажуть нам люди: «Довіряємо вам, продавайте українську землю», — тоді будемо продавати. А скажуть: «Не чіпайте нашої рідної землі, не треба вам сьогодні це питання взагалі порушувати», — тоді ми ніколи не будемо продавати українську землю. Тому що тільки люди на всеукраїнському референдумі мають право прийняти це рішення.

Питання ставить Анатолій Доброгорський з міста Дніпра: «Що отримає Україна від продажу землі?». Шановні колеги, так що отримає Україна від продажу землі? Кредит МВФ отримає, який одразу ж розграбують та проїдять — і все. Не буде ні кредиту, ні землі. Ось що люди отримають. А «слуги народу» навіть не знають, що вам відповісти, тому що вони розуміють, що це їх останній шанс хоч щось ще продати: стратегічні підприємства, землю, а потім назавжди піти з політики, бо після цього вони стануть заможними людьми.

Тому, шановні колеги, коли зараз кажуть, що на сьогодні у нас немає глобальної корупції, то це і ε політична корупція, коли тут приймають рішення не з волі людей, а всупереч волі людей. Тому ми сьогодні категорично вимагаємо, щоб йшли до людей та питали, і люди вам надали відповідь.

У цьому залі парламенту перебувало багато поколінь та було багато скликань, але жодна команда, жодне скликання парламенту, не підняло руку на українську землю, тому що дуже добре розуміли, які скрутні часи ми не переживали б, як важко не було б Україні, які кризи, лиха не проносилися б над нашою країною, але ніхто не чіпав українську землю. Усі розуміли: це як золотий запас, як на чорний день, як бабуся на поховання собі відкладає гроші, збираючи їх кожен день. Люди дуже добре розуміють, що українську землю треба передати наступним поколінням.

Це питання сьогодні треба вирішити дуже грамотно, професійно, щоб цю землю використовували, створювали сільськогосподарські підприємства, щоб була забезпечена соціальна структура, щоб у селі були робочі місця, щоб у нас була якісна переробка, щоб ми створювали додаткову вартість, щоб у нашій країні були високооплачувані робочі місця, щоб люди жили в країні та вірили в майбутнє, були впевнені, що наступні покоління не поїдуть батрачити до Європи, а, дійсно, отримуватимуть ті заробітні плати і пенсії, які люди сьогодні отримують в Європі. Недостатньо гасла: «Ми йдемо в Європу». Ми повинні сьогодні своїми справами доводити, що йти в Європу — це тут в Україні створювати справедливу систему соціального захисту, систему правосуддя, фінансову систему, податкову систему, митну систему. Тут, у нашій країні, потрібно побороти корупцію, а не відкривати нові корупційні гавані. Це ж буде корупційна, рейдерська гавань. Хто зможе сьогодні проконтролювати, щоб у бабусі,

у тих людей, в яких сьогодні ϵ пай, його не відібрали, щоб завтра бандити не поїхали у села та не переписали собі цю землю безкоштовно або за копійки? Хто зможе сьогодні гарантувати, що у кадастрі, який ϵ чи буде створено, буде відображений дійсний власник паю, а не переписаний лист на якогось бандюгана?

Шановні колеги! Перед нами зараз так багато викликів, ми маємо так багато справ, питань, які треба вирішити, а ми сваримося. Ми не маємо права відступити хоч на крок назад від цього рішення. Ми не маємо права сьогодні віддати українську землю. Шановні народні депутати! Вас обрали люди, довірили вам, дали право представляти їх інтереси у парламенті, приймати рішення. Але ж ви обіцяли, що всі важливі рішення будете приймати лише через референдум. Люди вам не давали права приймати рішення щодо майбутнього української землі.

Завдяки Василю Німченку в нас підготовлений законопроект про всеукраїнський референдум. Наша команда наполягає на тому, щоб ми прийняли рішення щодо проведення всеукраїнського референдуму та пішли до людей. Іншого шляху немає. Інакше, якщо ви будете брати на себе відповідальність і протягувати рішення про продаж землі, маєте розуміти, що люди ніколи не сприймуть його. Це викличе в суспільстві протистояння, хаос і безлад. Але цього нам сьогодні не потрібно. Ми повинні бути сильною єдиною країною. Ми повинні зробити все, щоб повернути і Донецьк, і Луганськ, щоб нас поважали в усьому світі, щоб люди отримали від нас підтримку, і в жодному разі ми не повинні створювати додаткові точки напруження, коли люди змушені будуть виходити на вулиці, щоб захистити своє право володіти українською землею, отримати свій пай та захищати його, як захищали наші батьки та пращури.

Шановні колеги! Ми закінчуємо наш пленарний день. Сьогодні ми багато говорили про те, що треба вирішити це питання, відкласти законопроект щодо землі і терміново прийняти закон про всеукраїнський референдум, який підготувала фракція «Опозиційна платформа — За життя». Потрібно йти та голосувати, питати людей.

Веде засідання Перший заступник Голови Верховної Ради України СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Наталіє Юріївно.

Я навіть не хочу зараз затьмарювати такий чудовий фінальний спіч голосуванням. Тому, шановні колеги, голосування поправки перенесемо на завтра.

Вечірнє пленарне засідання Верховної Ради України оголошується закритим. Дякую.